

Coloradokever

De coloradokevers worden de laatste jaren steeds vaker in aardappelpercelen en aardappelopslag gesignaleerd. Kenmerkend aan de kever zijn de zwarte lengtestrepen op zijn rug. De larven zijn rood en oranje (kleur is afhankelijk van het stadium).

Cyclus

In het voorjaar kruipen de kevers uit de grond en zoeken een aardappel plant. Na de herstelperiode van een paar weken leggen deze zogenaamde winterkevers eieren aan de onderzijde van het blad. De temperatuur moet dan wel boven de 17°C zijn. Een enkele kever kan meerdere malen eieren leggen (wel zo'n 500 in totaal).

De winterkevers sterven na het leggen van de eieren. Afhankelijk van de temperatuur komen deze eieren uit na 5-21 dagen. De larven doorlopen verschillende stadia van L1 tot L4. Als de larve het L4 stadium heeft bereikt zal de larve in de grond kruipen om te verpoppen tot kever, de zogenaamde

zomerkever. De periode van geboorte tot het in de grond kruipen duurt 3-5 weken, ook weer afhankelijk van de temperatuur. Na 2 weken kruipt de zomerkever weer uit de grond en gaat op zoek naar voedsel. In het juli, dan zal de zomerkever nog een keer eieren leggen, maar als het al augustus is, zal de zomerkever in de grond kruipen ter overwintering.

Temperatuur heeft invloed op de coloradokever in de grond en de cyclus in de zomer. De coloradokever overwintert in de grond tot een maximale diepte van 50 cm. Ze zitten meestal ondieper. Bij strenge vorst, waar de kever lange tijd wordt blootgesteld aan temperaturen onder de -7, zullen de kevers sterven.

De snelheid van de cyclus in de zomer is ook afhankelijk van de temperatuur. Hoe hoger de temperatuur, des te sneller gaat de cyclus. Bij ongunstige omstandigheden duurt de cyclus van ei tot zomerkever ruim 8 weken, bij gunstige omstandigheden 4 weken. In 2006, met de hittegolf, zijn er bijvoorbeeld twee generaties gevormd. In augustus 2006 waren er weer volop larven aanwezig.

Waarom steeds meer problemen?

Ten eerste was er eerder een bestrijdingsplicht. Sinds 1996 is deze niet meer van kracht. Daardoor heeft de Coloradokever zich weer kunnen herstellen. Een andere oorzaak is o.a. de relatief zachte winters in combinatie met warme zomers. Veel kevers overleven onze winters. Vanwege de warme zomers van de afgelopen jaren worden per jaar twee generaties gevormd. Als gevolg van deze zachte winters is er ook veel aardappelopslag (voedsel) aanwezig. Overal komen aardappelplanten spontaan uit. Bij onvoldoende bestrijding van aardappel opslag, kunnen de larven zich goed en snel ontwikkelen. In tuinen, waar frequent aardappelen worden verbouwd, zullen ook meer larven voorkomen in vergelijking met een ruimere vruchtwisseling.

Schade

De schade ontstaat uiteraard als de larven onvoldoende worden bestreden. Eerst vreten de larven het blad op, gevolgd door de zomerkevers. Over het algemeen zal de vraatschade van larven niet leiden tot grote opbrengstverliezen, maar op het moment dat de eerste generatie larven niet of onvoldoende worden bestreden, ontstaan er grote populaties zomerkevers. Deze kunnen wel veel schade veroorzaken.

Als er onvoldoende voedsel is zoeken de kevers massaal andere tuinen met aardappelen op en kunnen daar veel vraatschade aanrichten. Uit Amerikaans onderzoek blijkt, dat in een gewas al opbrengstderving ontstaat als 10% of meer van het blad opgevreten is. Bij de grote vluchten van zomerkevers in juli-augustus kan in korte tijd veel schade ontstaan. De schade is vaak plaatselijk.

Wanneer amper larven worden waargenomen zal een bestrijding niet nodig zijn. Het is moeilijk een bestrijdingsdrempel aan te geven, omdat de larven plaatselijk in tuinen voorkomen. Een eerste generatie zomerkever kan wel weer veel eieren leggen, waardoor een tweede generatie ontstaat. Daarom is het belangrijk, dat de eerste generatie larven bestreden wordt om zo het probleem niet uit de hand te laten lopen (ook al is de populatie aanwezige larven klein). Grote populaties zomerkevers kunnen de aardappelaanplant volledig ontdoen van blad, hetgeen wel opbrengstderiving betekent.

Bestrijding

Allereerst op eitjes controleren en zoveel mogelijk kevers vangen, met behulp van een plastic bakje met een laagje water. Zonder water kruipen de kevers weer uit het bakje. Zodra ze aangeraakt worden laten ze zich vallen. Dus het bakje precies er onder houden. Even de plant controleren of ze al de gele eitjes aan de onderkant van het blad hebben afgezet. Meestal zijn er meerdere legsels op een plant. Deze stuk drukken of het blad met eitjes afplukken. Als alle eitjes vernietigd zijn is het probleem over. Anders dagelijks naar larven zoeken en deze weer opvangen in het bakje of dooddrukken. De kans is klein, dat je de larven allemaal in een vroeg stadium, wanneer ze zo klein zijn als speldenknoppen, zal zien. Maar ze groeien razendsnel ten koste van de planten. Alleen als je dagelijks controleert is dit een oplossing.

Als je niet dagelijks kan controleren, b.v. als je met vakantie gaat, is spuiten helaas een alternatief. Persoonlijk ben ik erop tegen, maar soms kan het niet anders.

Bij de Welkoop (Boerenbond) in Deurne zijn een aantal middelen te koop:

- Bayer Decis: dit middel werkt tegen bladluizen en tal van andere insecten in de tuin.
- Bayer Natrica Pyrethrum: pyrethrum is een krachtig zenuwgif voor alle koudbloedige wezen. Het breekt binnen 48 uur af onder invloed van lucht, vocht en zonlicht. Ook Spruzit (ECOstyle) werkt op deze basis.
- Bayer Calypso.

Bij navraag bij Welkoop werd ook verwezen naar toepassing van 'bladinsecten-concentraat', dat gemaakt is van gericht werkende planten- en kruidenextracten. Door toepassing verandert de smaaksamenstelling van de bladeren, waardoor de kevers de bladeren niet meer lusten. Het middel werkt echter eerder preventief als curatief.

Tot slot:

Bestrijding van coloradokevers is een must, aangezien de kever zich razendsnel over het hele complex kan verspreiden. Heb je geen tijd om de kevers te vangen en wil je geen chemische middelen gebruiken, teel dan geen aardappels.

Bovenstaande informatie is ontleend aan diverse bronnen op het internet en aangevuld met zelf ingewonnen informatie.

Deurne, 13 juni 2016

Jos Thijssen.